

איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית ולנפגעי תקיפה מינית בישראל

לכבוד שופט בית המשפט העליון (בדימוס) אליעזר גולדברג

שלום רב,

הנדון: עבודת הנציבות הביקורת על מערך התביעה

1. איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית הינו ארגון הגג של תשעה מרכזי סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בישראל. האיגוד והמרכזים החברים בו, הם הגוף המרכזי בישראל המעניק שירותים לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית ומייצג את עניינם בפני הרשות המחוקקת והמבצעת. זהו הגוף אליו פונים מידי שנה עשרות אלפי נפגעות ונפגעים, נותנים בו את אמונם ומאפשרים לו היכרות קרובה עם התופעה בכלל ועם סיפוריהם האישיים בפרט. בכל שנה מתקבלות כ-40,000 פניות בקווי החירום של מרכזי הסיוע של פונות ופונים המבקשים עזרה וסיוע להתמודדות עם הפגיעה שעברו.
2. בין היתר, מקיימים מרכזי הסיוע פרויקט ליווי בהליך המשפטי שהינו פרויקט חלוצי ושעניינו ללוות את ציבור נפגעי ונפגעות עבירות מין לאורך ההליך הפלילי ולגשר בין שדות השיח השוני – זה הטיפולי וזה המשפטי.
3. כאחד הארגונים הגדולים בארץ הפועלים בתחום זכויות נפגעי עבירה, וכגוף המייצג, כאמור, את עניינם של אלפי נפגעי עבירה מדי שנה, נבקש להביא בפניך את עמדתנו באשר לעבודת גוף הביקורת על מערך התביעה והחששות שלנו מפני ביקורת זו.
4. ראשית, נקדים ונאמר כי בשנים האחרונות מתקיים שיתוף פעולה מלא בין מרכזי הסיוע לרשויות אכיפת החוק, לרבות הפרקליטות והמשטרה.
5. בעקבות עבודה מאוד מאומצת עם הפרקליטות אנו למדות כי קיימים פרקליטים ופרקליטות מסורים הפועלים מתוך שליחות ציבורית וביושרה מקצועית כשטובת נפגעי העבירה לנגד עיניהם, גם אם לא פעם ההחלטה המקצועית שלהם המאזנת בין האינטרסים השונים לא זהה לאינטרס של נפגעי העבירה.

6. אנו מזהות דיאלוג עמוק בעבודה שלנו עם הפרקליטות ואנו יכולות לומר כי מעולם לא נתקלנו באוזניים ערלות שעה שבאנו למתוח ביקורת או להציף קשיים בהם נתקלנו בעבודתנו, והתחושה היא שיש רצון ללמידה משותפת והצפת דילמות מורכבות של שני הצדדים כשריבוי פניו של האינטרס הציבורי לנגד עינינו.

7. הדיאלוג עם הפרקליטות, שנבנה עם השנים, הינו מערכתי ועובר החל מפרקליט המדינה, ופרקליטי המחוז ועד ציבור המתמחים ואנשי צוות ומנהלה. מתוך קשרי העבודה שנבנו עם השנים אנו רואות כי יש חשיבות דרמטית בשיתוף פעולה ישיר ובעבודה בלתי אמצעית עם הפרקליטות, שהיא הרי זו שמייצגת בסופו של יום את נפגעי העבירה. לעמדתנו, לא זו בלבד כי אנחנו לא מזהות כרגע צורך בתיווך של גוף ביקורת חיצוני, אלא אף חוששות כי קיומה של ביקורת חיצונית אליה נופנה מעתה רק תפגע בשיתוף הפעולה הישיר שאין לו תחליף.

8. חשיבותה של ביקורת היא גדולה ואף נפגשנו בעבר עם נציגי הנציבות, ואולם, לא הייתה לכך תרומה ממשית שכן ממילא הדברים, כפי שאנו עושות תמיד, הובאו גם בפני הפרקליטות באופן ישיר ואלו טופלו במהירות וביעילות רבה ומספקת.

9. נכן בעינינו שתהיה כתובת אליה ניתן יהיה לפנות במקרה של פגיעה בזכויות ואולם אנו מאמינות כי דרך המלך היא פנייה ישירה לגורם המטפל ולגורם האחראי שתבטיח טיפול מהיר ואפקטיבי.

10. בנוסף, אנו מזהות שצו השעה מבחינת נפגעי עבירות המין הוא חיזוק אמון הציבור עם רשויות התביעה, ועל כך יעידו נתוני השנים האחרונות שלנו. אחד החששות שלנו הוא שתהליך של ביקורת עשוי ליצור דימוי שלילי של הפרקליטות שעשויות להיות לו השלכות דרמטיות על מתלוננות ומתלוננים פוטנציאלים וקיימים, ואנו רואות את החשש הזה מתגשם כבר עכשיו. אנו מזהות שהביקורת הציבורית שמופנית כלפי הפרקליטות פוגעת באמון של הפונות ופונים שלנו בפרקליטות וזו יכולה לשמש הסבר לירידה בדיווח ולמיעוט תלונות. אנחנו רואות קשר ישיר בין פרסום שלילי של הפרקליטות לכמות הפניות להליך הפלילי דרך מרכזי הסיוע.

11. המשמעות של הדבר עשויה להיות מסוכנת מבחינת המאבק הציבורי בעבירות המין שכן ירידה באמון הציבור משמעה פחות תלונות ויותר עברייני מין מהלכים חופשי ופחות מאבק אפקטיבי בפשיעה בכלל ובעבירות המין בפרט.

12. לפיכך, אנו מבקשות להשמיע בפניך ובפני הועדה את עמדתנו ולהביא בפניך את ניסיונו ארוך השנים, שנשמך כאמור על אלפי ליוויים מדי שנה, כמו גם להביא בפניך את חששותינו הנוגעים לאינטרס המיוחד של נפגעי העבירה, וזאת בדרך ליצירת מתווה מאוזן של ביקורת שיבטיח ביקורת אפקטיבית מחד אך גם כזו הרואה לנגד עיניה את האינטרס הציבורי בכללותו תוך חיזוק אמון הציבור במערכת, שזו תכלית העיקרית של הנציבות כפי שאנו מבינות אותה.

13. מסמך זה נכתב על דעתן של תשעת רכזות הליווי של מרכזי הסיוע השונים הפרוסים
ברחבי הארץ שאת עמדתן הרחבה נשמח לפרוס בפניך בעל פה .

בברכה,

ליאת קליין, עו"ד

היועצת המשפטית